BİLGİ SİSTEMLERİ BAĞIMSIZ DENETİM TEBLİĞİ
(III-62.2)

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, 2 nci maddede sayılan Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların bilgi sistemlerinin bağımsız denetimi ile bu faaliyette bulunacak bağımsız denetim kuruluşlarının yetkilendirilmesine ve denetim sonuçlarının raporlanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 –(1) Bu Tebliğ, aşağıdaki Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların bilgisistemlerinin bağımsız denetiminde uygulanır:

a) Borsa İstanbul A.Ş.,

b) Borsalar ve piyasa işleticileri ile teşkilatlanmış diğer pazar yerleri,

c) Emeklilik yatırım fonları,

ç) İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.,

d) Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.,

e) Portföy saklayıcısı kuruluşlar,

f) Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş.,

g) Sermaye piyasası kurumları,

ğ) Halka açık ortaklıklar,

h) Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği,

ı) Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği.

(2) Birinci fıkrada sayılan Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklardan, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 136 ncı maddesi uyarınca banka ve sigortaşirketleri ile 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu uyarınca finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin bilgi sistemlerinin kendi özel mevzuatlarında belirlenen ilkeler çerçevesinde denetlenmesi, bu Tebliğde öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmesi hükmündedir. Söz konusu Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklar, kendi özel mevzuatlarına aykırı olmamak kaydıyla bilgi sistemleri bağımsız denetimi raporlarının Kurul'a sunulmasında bu Tebliğ hükümlerine tabidirler.

(3) Bilgi sistemleri bağımsız denetimi, Kurul tarafından sermaye piyasasında bilgi sistemleri bağımsız denetimi yapmakla yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşları tarafından gerçekleştirilir.

Dayanak

MADDE 3 –(1) Bu Tebliğ, 6362 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin ikinci fıkrası, 72 nci maddesinin üçüncü fıkrası ile 128 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (h) bentlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) BDS: KamuGözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Denetim Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları,

b) Bilgi sistemleri denetçisi: Yetkili kuruluş tarafından görevlendirilmiş ve 15 inci maddede belirtilen unvanlarına yer verilen denetçileri,

c) BSY Tebliği: Kurul'un VII-128.9 sayılı Bilgi Sistemleri Yönetimi Tebliği'ni,

ç) Kanun: 6362 sayılı Kanunu,

d) KGK: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunu,

e) Kontrol: Bilgisistemleri süreçleriyle ilgili olarak gerçekleştirilen ve iş hedeflerinin gerçekleştirilmesi, istenmeyen olayların engellenmesi, belirlenmesi ve düzeltilmesine ilişkin yeterli derecede güvenceyi oluşturmayı hedefleyen politikalar, prosedürler, uygulamalar ve organizasyonel yapıların tamamını,

f) Kurul: Sermaye Piyasası Kurulunu,

g) Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklar: 2 nci maddenin birinci fıkrasında sayılan kurum, kuruluş ve ortaklıkları,

ğ) Seri:X No:22Tebliği: 12/6/2006 tarih ve 26196 Mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Seri:X No:22 sayılı Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğini,

h) Sermaye Piyasası Kurumları: Kanunun 35 inci maddesinde sayılan kurumları,

ı) Yetkili kuruluş: Sermaye piyasasında bilgi sistemleri bağımsız denetimi faaliyetinde bulunmak üzere Kurulca yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşunu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Bilgi Sistemleri Bağımsız Denetim Faaliyetlerine İlişkin Genel Esaslar

Bilgi sistemleri bağımsız denetiminin amacı ve kapsamı

MADDE 5 –(1) Bilgi sistemleri bağımsız denetimi, bilgi sistemleri yönetimi ve işletimi kapsamında yer alan faaliyet, yazılım ve donanım gibi bilgi sistemi unsurları ile bu sistem dâhilinde tesis edilen kontrollerin BSY Tebliğinde düzenlenen bilgi sistemleri yönetim ilkeleri doğrultusunda değerlendirilmesi sonucunda görüş oluşturulması ve rapora bağlanması aşamalarından oluşan süreçtir.

(2) Bilgi sistemleri bağımsız denetiminin temel amacı denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların bilgi sistemlerinin ve bu sisteme ilişkin iç kontrollerinin BSY Tebliğinde düzenlenen

bilgi sistemleri yönetim ilkeleri doğrultusunda uyumluluk, etkinlik ve yeterliliği hakkında görüş oluşturulmasıdır.

(3) Bilgi sistemleri denetçisi, bilgi sistemleri kapsamında inceleyeceği sistem, faaliyet ve kontrol mekanizmalarını, risk odaklı bir bakış açısıyla ve önemlilik kriterini esas alarak yazılı bir plan dahilinde belirler. Bununla birlikte bilgi sistemleri denetçisi, önemlilik kriteri çerçevesinde belirlediği denetimlerin kapsamının, bu Tebliğ kapsamında oluşturacağı denetim görüşüne makul güvence sağlamak için yeterli denetim kanıtı elde edecek şekilde olmasını temin eder.

Önemlilik ve denetim riski

MADDE 6 –(1) Önemlilik, mesleki bilgi ve tecrübeye dayalı bir mütalaa konusu olup; kontrol zayıflıkları sonucu ortaya çıkan ya da çıkabilecek hataların, ihmallerin, prosedürlere aykırılıkların ve hukuka aykırı fiillerin, denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların finansal verilerini raporlamalarına, güvenli ve kesintisiz hizmet sağlamalarına olan ya da olabilecek etkisinin değerlendirilmesidir.

(2) Bilgi sistemleri bağımsız denetiminde önemlilik kavramı, denetimin planlanması, gerekli alanlarda yoğunlaştırılması, bulguların değerlendirilmesi ve raporlanması için kullanılabilir. Başta finansal veriler olmak üzere denetlenen açısından hassasiyet arz eden verilerin bütünlüğü, tutarlılığı, güvenilirliği, gereken durumlarda gizliliği ve faaliyetlerin sürekliliği önemlilik kavramı kapsamında dikkate alınması gereken temel unsurlardır.

(3) Finansal raporları etkileyen kontrollerin değerlendirilmesinde, süreç veya sistem tarafından yürütülen finansal işlemin değeri, işlem sıklığı gibi öğeler kullanılırken, finansal işlemlere ilişkin olmayan kontrollerin değerlendirilmesinde ise iş sürecinin kritikliği, sistem ve operasyonların maliyeti, hataların muhtemel sonuçlarının büyüklüğü, bir zaman aralığında gerçekleşen işlem/sorgu sayısı, tutulan dosyaların ve üretilen raporların niteliği, zamanlaması ve kapsamı, hizmet seviyesi anlaşmalarının gerekleri ve ceza maddelerindeki para cezası tutarları gibi öğeler kullanılır.

(4) Denetim riski, bilgi sistemleri denetçisinin aşağıdaki risklere bağlı olarak doğru görüş vermemesi olasılığıdır:

a) Yapısal risk: Kontrolün olmaması nedeniyle, en azından kayda değer olan bir kontrol eksikliğinin var olması riskini ifade eder.

b) Kontrol riski: Kontrolün layıkıyla çalışmaması sebebiyle, en azından kayda değer olan bir kontrol eksikliğini önleyememesi, ortaya çıkaramaması veya zamanında düzeltememesi riskini ifade eder.

c) Tespit riski: Bilgi sistemleri denetçisinin, denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklarınbilgi sistemlerinde yer alan en azından kayda değer olan bir kontrol eksikliğini ortaya çıkaramaması riskini ifade eder.

(5) Önemli veya kayda değer kontrol eksikliği riski: Denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların bilgi sistemlerinde en azından kayda değer olan bir kontrol eksikliğinin bulunması riskini ifade eder. Önemli ya da kayda değer kontrol eksikliği riski, yapısal risk ve kontrol riskinden kaynaklanır.

(6) Bilgi sistemleri denetçisi, denetim riskini makul düzeye indirebilmek için, önemli veya kayda değer kontrol eksikliği riskinin yüksek olduğu alanlarda tespit riskini düşürecek şekilde uygun denetim tekniklerini kullanır.

Kriterler

MADDE 7 –(1) Bilgi sistemleri denetçisi, incelemeleri neticesinde ulaştığı tespitlere konu kontrol zayıflıkları ve eksikliklerini önemlilik kavramına göre tasnif etmede aşağıda belirtilen kriterleri kullanır:

a) Kontrol zayıflığı: Bir kontrolün tasarımının veya işletilmesinin, hataları zamanında önleme ve tespit etmeye olanak sağlamaması durumudur.

i) Tasarımdaki kontrol eksikliği, bir kontrol hedefinin gerçekleşmesini sağlayacak kontrolün bulunmaması ya da var olan bir kontrolün tasarlandığı şekilde çalışıyor olsa bile tasarımındaki hatalardan dolayı kendisinden beklenen kontrol hedefini gerçekleştirememesi durumudur.

ii) İşletimdeki kontrol eksikliği, düzgün tasarlanmış bir kontrolün tasarlandığı şekilde çalışmaması ya da kontrolü gerçekleştiren personelin, kontrolün etkin bir şekilde yerine getirilmesi için gerekli yetki ve yeterliliğe sahip olmaması durumudur.

b) Kayda değer kontrol eksikliği: Denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların verilerinin bütünlüğünün, tutarlılığının, güvenilirliğinin ve gereken durumlarda gizliliğinin sağlanmasına, faaliyetlerinin devamlılığının teminine olumsuz etki yapması muhtemel bir kontrol zayıflığı veya birkaç kontrol zayıflığının bir araya gelmesi sonucu oluşan önemsiz sayılamayacak eksiklik olarak tanımlanır. Denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların finansalverilerinin güvenilir bir şekilde genel kabul görmüş muhasebe standartlarına uygun olarak kaydedilmesi, kayıtların yetkilendirilmesi, işlenmesi veya raporlanması sırasında oluşan hataların ve ihmallerin önlenmesine olumsuz etki yapması muhtemel eksiklikler de bu kapsamda değerlendirilir.

c) Önemli kontrol eksikliği: Denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların dönemsel olarak yaptığı finansal raporlamalarda önemli bir yanlışlığın önlenmesini veya düzeltilmesini engelleyecek veya denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların bünyesinde yürütülen faaliyetlere ilişkin bilgilerin bütünlüğünün ve tutarlılığının, güvenilirliğinin, devamlılığının ve gereken durumlarda gizliliğinin sağlanmasına önemli olumsuz etki yapması kuvvetle muhtemel bir veya birkaç kontrol zayıflığının bir araya gelmesidir.

Etkinlik, yeterlilik ve uyumluluk

MADDE 8 –(1) Bir kontrolün tasarımının etkin olarak kabul edilebilmesi için, tasarımdaki kontrol eksikliğinin bu kontrol bünyesinde bulunmaması veya bulunsa dahi önemli kontrol eksikliğine sebebiyet vermemesi gerekir.

(2) Bir kontrolün işletiminin etkin olarak kabul edilebilmesi için, işletimdeki kontrol

eksikliğinin bu kontrol bünyesinde bulunmaması veya bulunsa dahi önemli kontrol eksikliğine sebebiyet vermemesi gerekir.

(3) Bilgi sistemleri kontrollerinin yeterli olması, önemlilik ilkesi çerçevesinde denetime tabi tutulan tüm kontrollerin tasarımlarının etkin olduğunu ve bu kontrollerin iş hedefleri çerçevesinde kendilerinden beklenen sonucu üretebilecek ve maruz kalınabilecek riskleri telafi edebilecek şekilde tasarlandıklarını ifade eder.

(4) Bilgi sistemleri kontrollerinin etkin olması, önemlilik ilkesi çerçevesinde denetime tabi tutulan tüm kontrollerin işletimlerinin etkin olduğunu ve bu kontrollerin, kendilerinden beklenen işlevleri ve kontrol hedeflerini yerine getirdiklerini ifade eder.

(5) Bir kontrolün uyumlu sayılabilmesi için kontrole ilişkin Kanun ve bu Kanuna istinaden yayımlanan alt düzenlemeler ve talimatlarda yer alan hususların ve yükümlülüklerin tamamının karşılanması gerekir. Bilgi sistemleri kontrollerinin uyumlu olması, önemlilik ilkesi çerçevesinde denetime tâbi tutulan tüm kontrollerin uyumlu olduğunu ifade eder.

Bilgi sistemleri bağımsız denetimi ile bağımsız denetimin ilişkisi

MADDE 9 –(1) Bağımsız denetim ile bilgi sistemleri bağımsız denetimi, birbirlerinin kapsam ve sonucunu etkileyecek hususlar ihtiva etmeleri nedeni ile etkileşimli bir yaklaşım içinde planlanır ve uygulanır.

(2) Bilgi sistemleri denetçisi, bilgi sistemleri bağımsız denetiminin kapsamını belirlerken ve bu kapsamdaki çalışmalarını yürütürken; denetim görüşünü destekleyecek düzeyde yeterli denetim kanıtı elde edilmesinin yanı sıra, bağımsız denetime ilişkin denetim riski değerlendirmelerini desteklemek için de denetim kanıtı elde edilmesini gözetir.

(3) Bilgi sistemleri bağımsız denetimine ilişkin görüşün "şartlı", "olumsuz" ya da "görüş bildirmekten kaçınma" şeklinde olması durumunda; görüş ve görüşe esas teşkil eden tespitler bağımsız denetçiye yazılı olarak iletilir. Bu hususdaki sorumluluk Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların yönetim kuruluna aittir.

(4) Bağımsız denetçi tarafından, bağımsız denetim çalışmalarında kullanılmak üzere bilgi sistemleri ve denetimine ilişkin talep edilen bilgi ve belgelerin, bilgi sistemleri denetçisi tarafından bağımsız denetçiye iletilmesi esastır.

İç kontrol ve iç denetim sistemine ilişkin değerlendirme

MADDE 10 –(1) Bilgi sistemleri denetçisinin bilgi sistemleri kontrolleriyle sınırlı olmak üzere denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların iç kontrol ve iç denetim sistemleri bünyesinde önemlilik kriteri çerçevesinde yürüttüğü çalışmalara ilişkin olarak BDS 315 İşletme ve Çevresini Tanımak Suretiyle Önemli Yanlışlık Risklerinin Belirlenmesi Standardı ile BDS 610 İç Denetçi Çalışmalarının Kullanılması Standardında yer alan hükümler kıyasen uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bilgi Sistemleri Bağımsız Denetim Faaliyetinde Bulunma Şartları

Yetkilendirilecek kuruluşlarda aranan şartlar

MADDE 11 – (1) Bilgi sistemleri bağımsız denetimi yapmak üzere yetkilendirilecek bağımsız denetim kuruluşlarının;

a) Sermaye piyasasında bağımsız denetimle yetkili kuruluşlar listesinde yer alması,

b) Bilgi sistemleri bağımsız denetimi faaliyetlerini yürütecek düzeyde yeterli sayı ve nitelikte bilgi sistemleri denetçisi istihdam etmesi,

c) Yeterli teknik donanım, belge ve kayıt düzenine sahip olması,

şarttır.

Bilgi sistemleri denetçisine ilişkin şartlar

MADDE 12 –(1) Bilgi sistemleri bağımsız denetimi yapmak üzere görevlendirilecek denetçi yardımcısı dışında kalan denetçilerin;

a) Bilgi Sistemleri Bağımsız Denetim Lisans Belgesi veya Bilgi Sistemleri Denetim ve Kontrol Birliği (ISACA) tarafından verilen Bilgi Sistemleri Denetçisi Sertifikasına (CISA) sahip olmaları,

b) Bilgi sistemleri bağımsız denetimi için yeterli mesleki bilgi ve 15 inci maddede belirtilen mesleki tecrübeye sahip olmaları,

c) Müflis olmamaları, yüz kızartıcı ve bilişim alanındaki bir suçtan mahkûm bulunmamaları,

ç) Sermaye piyasası mevzuatı veya diğer mevzuat uyarınca bağımsız denetim veya bilgi sistemleri bağımsız denetim yapma yetkisi iptal edilmiş olan kuruluşlarda yetki iptaline neden olan bağımsız denetim faaliyetlerinde sorumluluklarının tespit edilip bağımsız denetim faaliyetinde bulunmaktan sürekli olarak yasaklanmamış ve bağımsız denetim faaliyetinde bulunması süreli olarak yasaklananların ise yasaklarının süresi sonunda Kurulca kaldırılmış olması,

d) Faaliyet yetki belgelerinden biri veya birden fazlası iptal edilmiş yahut borsa üyeliği iptal edilmiş kuruluşlarda iptalde sorumluluğu bulunan kişilerden olmaması,

e) Mülga 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve Kanuna muhalefetten dolayı haklarında verilmiş mahkûmiyet kararının bulunmaması,

f) Türkiye'de yerleşik olmaları,

g) İlgili mevzuat çerçevesinde sermaye piyasalarında işlem yapmalarının yasaklanmış olmaması,

ğ) Çalışılan bağımsız denetim kuruluşunda tam zamanlı görev yapmaları,

şarttır.

(2) Bilgi sistemleri denetçi yardımcılarının birinci fıkranın (c), (ç), (d), (e), (f), (g) ve (ğ) bentlerinde sayılan koşullara sahip olmaları ve 4 yıllık lisans mezunu olmaları zorunludur.

Kurula başvuru ve yetkilendirme

MADDE 13 –(1) Sermaye piyasasında bilgi sistemleri bağımsız denetimi faaliyetlerinde bulunmak isteyen bağımsız denetim kuruluşları aşağıda yazılı hususları içeren bilgi ve belgeler ile

Kurul'a başvururlar:

a) Bilgi sistemleri bağımsız denetiminde görev alacak bilgi sistemleri denetçilerinin mesleki tecrübelerini, lisans belgelerini, denetimle ilgili aldıkları eğitimleri, varsa katılmış olduğu denetim çalışmaları ve bu çalışmalarda almış oldukları görevleri de içeren ayrıntılı özgeçmişleri, ikametgah adresine, adli sicil kaydının bulunmadığına, müflis olunmadığına ve mesleki faaliyetler dışında ticari hiçbir işle uğraşılmadığına ilişkin beyan, lisans ve/veya lisansüstü eğitimlerine ilişkin diplomalarının/mezuniyet belgelerinin birer örneği,

b) Bilgi sistemleri ve bilgi bağımsız sistemleri denetimine ilişkin aldığı veya verdiği eğitimlere ilişkin belgelerin birer örneği,

c) Bilgi sistemleri bağımsız denetimlerinde görevlendirilecek denetim kadrosunun unvan bazında dağılımına ilişkin liste,

ç) Bilgi sistemleri bağımsız denetimi faaliyeti sırasında bağımsızlıklarının ortadan kalkması durumunda verilen denetim hizmetinden çekileceğini taahhüt etmesine yönelik yazılı taahhüt belgesi,

d) Donanım, belge ve kayıt düzenine ilişkin bilgi ve belgeler,

e) Merkezi yurtdışında bulunan bir başka şirket ile hukuki bir bağlantının bulunması durumunda söz konusu şirket ile yapılan sözleşmenin bir örneği,

f) Bilgi sistemleri bağımsız denetiminden doğabilecek zararları karşılamak amacıyla mesleki sorumluluk sigortası yaptırılacağına ilişkin beyan.

(2) Sermaye piyasasında bilgi sistemleri bağımsız denetimi yapma yetkisi almak üzere başvuruda bulunan bağımsız denetim kuruluşlarının birinci fıkrada belirtilen bilgi ve belgeler kapsamında değerlendirilerek mesleki ve teknik açıdan yeterliliklerinin tespitine yönelik olarak Kurul tarafından yerinde incelemede bulunulması neticesinde, faaliyet konularını yürütebilecek yeterliliğe sahip oldukları kanaatine varılması halinde, söz konusu bağımsız denetim kuruluşlarına Kurulca sermaye piyasasında bilgi sistemleri bağımsız denetimi yapma yetkisi verilir.

(3) Kurul, başvuruların değerlendirilmesi sırasında, gerekli görülmesi halinde ek bilgi ve belge isteyebilir. Kurulca eksikliği tespit edilen veya ek olarak istenen bilgi ve belgelerin, kuruluşa bildirim tarihini müteakip en geç bir ay içerisinde Kurula gönderilmesi zorunludur. Belirtilen sürenin aşılması halinde ilgili kuruluşun başvurusu işlemden kaldırılır.

(4) Bu Tebliğ kapsamında bilgi sistemleri bağımsız denetimi yapma yetkisinin verilmesine ilişkin koşulların sürekli olarak sağlanması zorunludur. Kurul gerekli gördüğü durumlarda bu koşulların sağlanıp sağlanmadığını kontrol edebilir.

(5) Bu Tebliğ kapsamında bilgi sistemleri bağımsız denetimi yapma yetkisi verilen bağımsız denetim kuruluşlarının unvanları Kurul internet sitesinde duyurulur.

Bilgi sistemleri bağımsız denetim yetkisinin kaldırılması

MADDE 14 –(1) Kanunun ilgili hükümleri çerçevesinde, aşağıda yer alan aykırılıkların varlığı halinde yetkili kuruluşun, sermaye piyasasında bilgi sistemleri bağımsız denetimi yapma yetkisi Kurulca iptal edilebilir:

a) 11 inci maddede yer verilen yetkilendirilecek kuruluşlarda aranan şartların kaybedilmesi,

b) Görev kabulüne ve değişimine ilişkin standart, ilke ve kurallara uyulmaması,

c) Denetim planı ve çalışma kağıtları ile bunları destekleyici diğer bilgi ve belgelerin denetim çalışmasını kanıtlayacak düzeyde bulunmaması,

ç) Denetimlerde Kurula bildirilen bilgi sistemleri bağımsız denetim sözleşmesinde ve bilgi sistemleri bağımsız denetim kadrosunda yer alanlar dışında fiilen başka denetçilerin görevlendirilmesi,

d) Uygun denetim tekniklerinin kullanılmaması nedeniyle gerekli denetim kanıtlarının elde edilememesi,

e) Yetkili kuruluşun bilgi sistemleri bağımsız denetimini yaparken, denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların varlıklarının korunmasını, faaliyetlerin Kanuna ve ilgili diğer mevzuata uygun olarak yürütülmesini, muhasebe ve finansal raporlama sisteminin güvenilirliğini, bütünlüğünü ve bilgilerin zamanında elde edilmesini önemli ölçüde olumsuz etkileyecek hususları tespit edemediğinin Kurulca tespit edilmesi halinde, yetkili kuruluşun bu hususların tespit edilememesinde kusurlu olmadığını kanıtlayamaması,

f) Yapılan bilgi sistemleri bağımsız denetim çalışmalarında, sorumlu bilgi sistemleri başdenetçisi dahil denetim ekibinin dürüstlük, tarafsızlık, mesleki yeterlilik ve özen, bağımsızlık, güvenilirlik ve mesleki davranış gibi etik ilkelere uymaması,

g) Bildirim yükümlülüklerinin zamanında, tam ve doğru olarak yerine getirilmemesi ya da Kurulca veya Kurul tarafından görevlendirilenlerce istenen bilgi ve belgelerin zamanında, istenildiği şekilde tam ve doğru olarak verilmemesi,

ğ) Hatalı, eksik, yanıltıcı ve gerçeğe aykırı bilgi sistemleri bağımsız denetim raporu düzenlenmesi,

h) Mesleki sorumluluk sigortasının bilgi sistemleri bağımsız denetimini de kapsayacak şekilde yaptırılmaması,

ı) Kesintisiz olarak 5 yıl süreyle fiilen bilgi sistemleri bağımsız denetim faaliyetinde bulunulmamış olması.

(2) Birinci fıkranın (f) bendinde belirtilen hususlarda bir sorumluluk tespit edilmesi halinde, sorumluluğun içeriğine göre, Kurul sadece ilgili sorumlu bilgi sistemleri başdenetçi ve/veya bilgi sistemleri başdenetçi ve/veya bilgi sistemleri kıdemli denetçi ve/veya bilgi sistemleri denetçilerinin sermaye piyasasında bilgi sistemleri bağımsız denetimi yapmasını 2 yıldan az olmamak kaydı ile süreli veya süresiz olarak yasaklayabilir. Bu fıkra kapsamında sermaye piyasasında bilgi sistemleri bağımsız denetimi yapması yasaklanan denetçiler, söz konusu yasağın süresi sonunda yasağın kaldırılması için Kurul'a başvurabilirler; aksi takdirde yasak süresiz olarak uygulanır. Sermaye

piyasasında bilgi sistemleri bağımsız denetimi yapması süreli olarak yasaklanan denetçilerin yasak süresi sonunda yasağın kaldırılması için Kurula yapacakları başvurular, ilgili hakkında devam etmekte olan bir inceleme olup olmadığı da dikkate alınarak Kurulca değerlendirilerek karara bağlanır. Yasak süresi içerisinde yasağın kaldırılması amacıyla Kurul'a yapılacak başvurular dikkate alınmaz.

(3) Yetkinin süreli veya süresiz olarak kaldırılmasından önce ilgili yetkili kuruluşun ve/veya bilgi sistemleri denetçisinin savunması alınır. Savunma istendiğine ilişkin yazının tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde savunma verilmemesi halinde savunma hakkından feragat edildiği kabul edilir.

(4) Yetkili kuruluşun bilgi sistemleri bağımsız denetimi yapma yetkisinin kaldırılması, bağımsız denetim yapma yetkisinin de kaldırıldığı anlamına gelmez. Yetkili kuruluşun bağımsız denetim yapma yetkisinin kaldırılması halinde ise, bilgi sistemleri bağımsız denetimi yapma yetkisi de hiçbir işleme gerek kalmaksızın kaldırılmış sayılır.

Denetçi unvanları

MADDE 15 –(1) Bilgi sistemleri denetçileri, kıdem sırasına göre sorumlu bilgi sistemleri başdenetçisi, bilgi sistemleri başdenetçisi, bilgi sistemleri kıdemli denetçisi, bilgi sistemleri denetçisi ve bilgi sistemleri denetçi yardımcısı unvanlarını alırlar.

(2) Bilgi sistemleri denetçisinin, üniversitelerin veya denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarının dört yıllık lisans programlarını tamamlamış olması, fiilen en az üç yıl mesleki tecrübeye sahip olması ve Bilgi Sistemleri Denetim ve Kontrol Birliği (ISACA)tarafından verilen Bilgi Sistemleri Denetçisi Sertifikası (CISA) veya Bilgi Sistemleri Bağımsız Denetim Lisans Belgesine sahip olmaları zorunludur.

(3) Bilgi sistemleri kıdemli denetçisinin, bilgi sistemleri denetçisi unvanını haiz olabilmek için aranan şartlara sahip olması ve fiilen en az 6 yıl mesleki tecrübeye sahip olması zorunludur.

(4) Bilgi sistemleri başdenetçisinin bilgi sistemleri denetçisi unvanına haiz olabilmek için aranan şartları sahip olması ve fiilen en az 10 yıl mesleki tecrübeye sahip olması zorunludur.

(5) Dördüncü fıkradaki şartları taşıyanlar Kurulca yapılan değerlendirmeler sonucunda uygun görülmesi halinde sorumlu bilgi sistemleri başdenetçisi unvanına sahip olurlar. Kurulca yapılacak değerlendirmede sorumlu bilgi sistemleri başdenetçisinin denetim raporlarını şirket adına imzalama yetkisi ve sorumluluğu olduğuna dair beyan ve taahhütleri içeren yönetim kurulu kararı aranır.

(6) Sorumlu bilgi sistemleri başdenetçisi, bağımsız denetim kuruluşunda bilgi sistemleri başdenetçi unvanını haiz ve bilgi sistemleri bağımsız denetim çalışmasını kuruluş adına kendi kişisel sorumluluğu ile yürüten ve kuruluş adına denetim raporlarını imzalamaya yetkili olan gerçek kişidir.

(7) Bilgi sistemleri bağımsız denetimi, profesyonel bilgi sistemleri kontrolü veya güvenliği, bilgi sistemleri geliştirme ve işletimi faaliyetlerinin herhangi birinde ya da birkaçında geçirilen sürelerin toplamı bu Tebliğ kapsamında mesleki tecrübe olarak kabul edilir.

(8) Tecrübe şartlarının değerlendirilmesinde Bilgi Sistemleri Denetçisi Sertifikası (CISA), İç Denetçi Sertifikası (CIA) ve bilgi sistemleriyle ilgilialanlarda alınan yüksek lisans derecesi ilave 1 yıl, bilgi sistemleriyle ilgili alanlarda alınan doktora derecesi ilave 2 yıl bilgi sistemleri bağımsız denetimi tecrübesi olarak sayılır.

(9) Sorumlu bilgi sistemleri başdenetçiliği unvanı haricindeki diğer unvanlara yapılan terfiler yetkili kuruluşlar tarafından yapılır. Bilgi, yetenek ve liyakatleri bir üst kıdemin gerektirdiği nitelikte olmayanlar tecrübe şartını sağlasalar dahi bir üst unvana terfi ettirilemezler.

(10) Bu Tebliğ kapsamındaki yetkili kuruluşların bilgi sistemleri bağımsız denetiminde görevlendirilmiş mensuplarının tümünün, yılda en az 20 saat, 3 yılda en az 80 saat bilgi sistemleri bağımsız denetimi alanında sürekli eğitim almaları veya vermeleri zorunludur.

Ekip çalışmasında görev, yetki ve sorumluluk dağılımı

MADDE 16 – (1) Her bir denetim için en az biri asil ve biri yedek olmak üzere iki kişiden oluşan bir denetim ekibi oluşturulur ve her bir denetim en az bir kişi olmak üzere işin gerektirdiği sayı ve nitelikte denetçilerden oluşan ekip tarafından gerçekleştirilir. Sorumlu bilgi sistemleri başdenetçisi başkanlığında, bilgi sistemleri başdenetçisi, bilgi sistemleri kıdemli denetçisi veya bilgi sistemleri denetçisinden oluşan ekiplerdeki görev, yetki ve sorumluluk dağılımı aşağıdaki kıstaslara göre yapılır:

a) Sorumlu bilgi sistemleri başdenetçisi, denetçilerin görev, yetki ve sorumluluklarına ilave olarak, bilgi sistemlerinin BSY Tebliğine uygunluğu konusunda karar vermekle yükümlüdür.

b) Bilgi sistemleri başdenetçisi ve bilgi sistemleri kıdemli denetçisi, denetim faaliyetlerinin planlanması, yürütülmesi, çalışma kağıtlarının incelenmesi, gereken revizyonların yapılması ve denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların yetkilileri ile görüşülmesi gibi konularda denetçilerin sorumluluklarını paylaşır, önemli durumlarda son kararı vermesi için sorumlu bilgi sistemleri başdenetçisine başvurur.

c) Bilgi sistemleri denetçisi, denetim programının hazırlanması gibi işin ayrıntılı çalışmalarından sorumludur. Bilgi sistemleri denetçisi, denetçi yardımcılarını işe tahsis etmek, onların çalışmalarına nezaret etmek ve hazırladıkları çalışma kağıtlarını incelemek, işin daha karmaşık ve zor bölümlerini bizzat yürütmek, çalışma programında gereken değişiklikleri yapmak ve çalışmaları süresince Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklarla olangörüşmeleri yürütmek gibi konularda yetkili ve yükümlüdür.

Yetkili kuruluşlar ve denetçilerin uyacakları etik ilkeler

MADDE 17 –(1) KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler İçin Etik Kurallar yetkili kuruluşlar ve bilgi sistemleri denetçilerinin uyacakları etik ilkeler bakımından kıyasen uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Bilgi Sistemleri Bağımsız Denetim Faaliyetlerine İlişkin Yükümlülükler ve Denetim Metodolojisi

Denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların yükümlülükleri

MADDE 18 – (1) Denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklar, bilgi sistemleri dokümantasyonunu ve bu dokümantasyonla ilgili her türlü kayıt, bilgi, belge, yapı ve sistemlerini denetime uygun ve hazır hale getirmek zorundadır.

(2) Denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklar, bilgi sistemleri denetçisinin bilgi sistemleri bağımsız denetimine yönelik talep ettiği her türlü bilgi ve belgeyi vermekle yükümlüdür.

(3) Kurum, Kuruluş ve Ortaklık, varsa bilgi sistemleri denetçisi tarafından talep edilen iç denetim raporlarının bir örneğini denetçiye iletir ve bilgi sistemleri denetçisi ile denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların iç denetçileri arasındaki işbirliğinin sağlanması için gerekli tedbirleri alır. İç denetçilerin yetkili kuruluşun denetçileri tarafından yöneltilen soruları zamanında yanıtlamalarını ve açıklık getirmelerini sağlar.

(4) Bilgi sistemleri denetçilerince yapılacak tespitler hakkında denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklar yönetim kurulunun bilgilendirilmesi ile denetçiler ile yönetim kurulu üyeleri ve denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklar personeli arasında koordinasyonun sağlanması denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların yönetim kurulunun sorumluluğundadır.

(5) Denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklar, bilgi sistemlerine ilişkin iç kontrolleri hakkında denetim dönemi itibariyle güvence veren ve yönetim kurulu tarafından onaylanmış olan yönetim beyanını bilgi sistemleri denetçisine sunmakla yükümlüdür. Yönetim beyanı, Tebliğin 1 numaralı ekinde yer verilen hususları içerecek şekilde hazırlanır.

(6) Denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklar, denetim raporunda ortaya konulan tespitlerin çözümlerine ilişkin taahhütlerini bir aksiyon planı ile karara bağlar ve uygularlar. Aksiyon planının yürütülmesinin ve bu planda yer alan taahhütlerin zamanında ve eksiksiz olarak yerine getirilmesinin sağlanmasından denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların yönetim kurulu sorumludur.

(7) Denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların faaliyet gösterdiği alana ilişkin özel mevzuat hükümleri saklıdır.

Yetkili kuruluşların ve denetçilerin yükümlülükleri

MADDE 19 –(1) Bilgi sistemleri denetçileri mesleğin zorunlu kıldığı mesleki ilkelere ve etik ilkelere uymak, bilgi sistemleri içerisinde yer alabilecek riskleri ve zayıflıkları dikkate alarak ve mesleki şüphecilik çerçevesinde bir denetim planı hazırlamak, denetlenene sunmak ve uygulamak, yöneticilerin açıklamalarını yeterli denetim kanıtı olarak kabul etmemek ve denetim raporunu oluşturmak ile yükümlüdür.

(2) Seri:X, No:22 Tebliği hükümleri uyarınca bağımsız denetim kuruluşlarınca tesis edilmesi gerekli olan kalite güvence sistemi, yetkili kuruluşlar tarafından yapılan bilgi sistemleri bağımsız denetim çalışmalarını ve bilgi sistemleri bağımsız denetim raporlarını da kapsayacak şekilde yürütülür.

(3) Bilgi sistemleri denetçisi, ortaya çıkan hata ve suiistimaller hakkında denetlenenin yöneticilerine ve denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların denetimden sorumlu komitesine her aşamada yazılı olarak bilgi vermek zorundadır.

(4) 13 üncü maddede belirtilen belge ve beyanlardaki değişikliklerin altı işgünü içerisinde Kurula bildirilmesi zorunludur. Denetim kadrosunda meydana gelen değişiklikler, gerekçeleri ile birlikte Kurul'a bildirilir.

(5) Yetkili kuruluşlar, istihdam ettikleri bilgi sistemleri denetçilerinin süreklilik arz edecek şekilde eğitim programlarına katılmalarını sağlamakla yükümlüdür.

(6) Bilgi sistemleri bağımsız denetim faaliyeti sırasında, esas alınan mevzuat hükümlerine uymayan işlemlerin veya olumsuz görüş oluşturmaya veya görüş vermemeye yol açabilecek herhangi bir gelişmenin tespit edilmesi durumunda, denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklar bunları gidermiş olsa dahi, bu hususun öğrenildiği tarihten itibaren on işgünü içinde bilgi sistemleri denetçisi tarafından Kurul'a yazılı olarak bildirilmesi zorunludur. Kanuna ve diğer kanunlara göre konusu suç teşkil eden hallerde durumun ivedi olarak yetkili mercilere intikali sağlanır ve ayrıca Kurul'a yazılı olarak bilgi verilir.

(7) Bilgi sistemleri denetçisi, bilgi sistemleri bağımsız denetimi sırasında ortaya çıkan, aşağıda belirtilen konular da dâhil olmak üzere, önemli bulduğu her konuda denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkları veya yöneticilerini, yazılı veya sözlü olarak derhal bilgilendirir:

a) Muhtemel kısıtlamalar ve ilave çalışmalar da dâhil olmak üzere bilgi sistemleri bağımsız denetiminin genel yaklaşımı ve kapsamı,

b) Bilgi sistemleri üzerinde önemli bir etkisi olan ya da olabilecek politika oluşturma süreci ile ilgili aksaklıklar, politika uygulamalarındaki sorunlar ya da politika uygulamalarındaki değişiklikler,

c) Denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların faaliyetlerinin sürekliliği üzerinde şüphe uyandırabilecek belirsizlikler,

ç) Bilgi sistemlerine veya denetim raporuna önemli etkisi olabilecek konularda denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklık yöneticileri ile olan görüş ayrılıkları,

d) Bilgi sistemleri içerisinde yer alan önemli zayıflıklar ve riskler.

(8) Sözlü olarak bilgilendirmenin yapıldığı durumlarda bilgi sistemleri bağımsız denetçisi, bildirilen hususlara ve alınan cevaplara çalışma kâğıtlarında yer verir.

(9) Bilgi sistemleri denetçileri, bilgi sistemleri bağımsız denetimi çerçevesinde ilgililerce kendilerine tevdi edilen dokümantasyon ve belgeleri işlerinin gerektirdiği süre içinde iyi niyetle ve değiştirmeden muhafaza etmekle ve işin bitiminde iade etmekle yükümlüdürler. Denetim kanıtı

oluşturan dokümanların kopyaları yetkili kuruluş tarafından saklanabilir.

(10) Yetkili kuruluşlar ve bilgi sistemleri denetçileri, bilgi sistemleri bağımsız denetimi faaliyetleri dolayısıyla öğrendikleri ve ilgili düzenlemelere göre sır kapsamında bulunan bilgilerin kendi nezdlerinde korunmasına ilişkin tedbirleri alır, bu bilgileri kanunen açıkça yetkili kılınanlardan başkasına açıklayamaz ve doğrudan veya dolaylı şekilde kendilerinin veya başkalarının yararına kullanamazlar.

(11) Denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklar tarafından bilgi sistemleri bağımsız denetimine ilişkin bilgi ve belgelerin bilgi sistemleri denetçilerine verilmemesi halinde bu durum yetkili kuruluş tarafından Kurula ivedilikle bildirilir.

(12) Yetkili kuruluş, bilgi sistemleri denetiminden kaynaklanabilecek riskleri de karşılayabilecek kapsamda mesleki sorumluluk sigortası yaptırmakla yükümlüdür.

(13) Yetkili kuruluş, istihdam ettiği bilgi sistemleri denetçileri tarafından düzenlenecek çalışma kağıtlarını ve denetime ilişkin her türlü bilgi ve belgeyi istenildiğinde Kurul'a göndermek ya da Kurul'un denetime yetkili personeline sunmak zorundadır.

(14) Yetkili kuruluşlar, Seri:X No:22 Tebliği veya BDS'lerin kıyasen uygulanacak hükümleri için yönetim kurulu onayından geçirilmiş uygulama yönergeleri hazırlamakla yükümlüdür. Kıyasen uygulanacak hükümlerde uygulamanın yönlendirilmesinde Kurul yetkilidir.

(15) Bilgi sistemleri denetçileri, son iki yıl içinde fiilen bilgi sistemleri bağımsız denetim sürecine katıldıkları Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklarda yönetim kurulu başkanve üyeliği, genel müdür, müdür ve yardımcılığı ile önemli karar, yetki ve sorumluluğu taşıyan pozisyonlarda görev alamazlar.

Bilgi sistemleri bağımsız denetim sözleşmesi

MADDE 20 – (1) Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklar, bilgi sistemleri bağımsız denetimini gerçekleştirecek yetkili kuruluş ile bilgi sistemleri bağımsız denetim sözleşmesini, denetime tabi dönemin ilk 4 ayı içerisinde imzalarlar. BDS 210 Bağımsız Denetim Sözleşmesinin Şartları Üzerinde Anlaşmaya Varılması Standardı hükümleri, bilgi sistemleri bağımsız denetim sözleşmesi bakımından kıyasen uygulanır.

(2) Bilgi sistemleri bağımsız denetim sözleşmesinin herhangi bir nedenle imzalanamaması halinde, konu en geç durumun ortaya çıktığı tarihi izleyen ilk iş gününde Kurula bildirilir.

(3) Bir yetkili kuruluşun, Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklara vereceği bilgi sistemleribağımsız denetim hizmetinin azami süresinin belirlenmesinde 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 400 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükmü uygulanır.

(4) Yetkili kuruluşların imzaladıkları bilgi sistemleri bağımsız denetim sözleşmelerini en geç 6 iş günü içinde Kurula göndermeleri zorunludur.

(5) Yetkili kuruluş ile Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklar anlaşarak bilgi sistemleribağımsız denetim sözleşmesini sona erdiremezler. Ancak Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklar ve yetkili kuruluşlar Kurul tarafından onaylanacak haklı gerekçelerin varlığı halinde, yazılı gerekçe göstermek koşuluyla bilgi sistemleri bağımsız denetim sözleşmesini Kurul'dan izin alarak sona erdirebilirler.

(6) Sona erme durumunda, yetkili kuruluş çalışma notlarını ve gerekli tüm bilgileri, yerine geçecek olan yetkili kuruluşa devredilmek üzere Kurula teslim etmesi zorunludur.

Denetim planı

MADDE 21 – (1) BDS 300 Finansal Tabloların Bağımsız Denetiminin Planlanması Standardı hükümleri, bilgi sistemleri bağımsız denetiminin planlanması bakımından kıyasen uygulanır.

Denetim kanıtı, teknikleri, örneklemesi ve kontrol testi

MADDE 22 – (1) BDS 500 Bağımsız Denetim Kanıtları Standardı, BDS 520 Analitik Prosedürler Standardı ve BDS 530 Bağımsız Denetimde Örnekleme Standardı hükümleri, denetim kanıtı, teknikleri ve örneklemesi bakımından kıyasen uygulanır.

(2) Bilgi sistemleri denetçisi, test edeceği kontrollerin kapsamını, önemlilik ilkesini gözeterek ve test edeceği kontrol kümesinin bilgi sistemleri ile bu sistem üzerindeki kontrollerin bütününün etkinliği, yeterliliği ve uyumluluğu hakkında makul bir güvence sağlayacak şekilde belirler.

(3) Bilgi sistemleri kontrollerinin etkin, yeterli ve uyumlu olduğuna dair görüş verilebilmesi için, incelemeye tâbi tutulan tüm kontrollerin, tasarım ve işletiminin etkinlikleri ve uyumluluklarının test edilmesi gerekir.

(4) Bilgi sistemleri denetçisi, denetim riskini makul düzeye indirebilmek için, test ettiği kontrolle ilişkili önemli veya kayda değer kontrol eksikliği riskinin yüksek olduğu alanlarda tespit riskini düşürecek şekilde testlerini detaylandırır, örneklem hacmini genişletir ve kanıtlarının yeterlilik ve güvenilirlik seviyesini artırır.

(5) Bilgi sistemleri denetçisi kontrole ilişkin test kapsamını belirlerken ilgili kontrolün uygulanma sıklığı, faal olma durumu açısından güvenilen süre, kontrollerdeki sapma beklentisi gibi kontrol karakteristiklerini dikkate alır.

(6) Bilgi sistemleri denetçisi sadece bilgi toplama tekniğini kullanarak elde ettiği denetim kanıtıyla bir kontrolün etkinlik, yeterlilik ve uyumluluğuna ilişkin görüş oluşturamaz.

(7) Bilgi sistemleri denetçisi, bir kontrolü test ederken dikkate alacağı zaman boyutunu denetim döneminin bütününe ilişkin görüş oluşturacak şekilde belirler.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Bilgi Sistemleri Bağımsız Denetim Sonuçlarının Raporlanmasına İlişkin Esaslar

Tespitler

MADDE 23 – (1) Bilgi sistemleri denetçisi, yeterli ve uygun denetim kanıtlarıyla desteklemek suretiyle kayda değer kontrol eksikliklerini ve önemli kontrol eksikliklerini sınıflandırarak raporlar.

(2) Bilgi sistemleri denetçisi, tespitleri ifade ederken, denetim amaçlarının gerektirdiği kadarıyla, bu tespitlerin kriter ve durumlarına ilişkin bilgilere yer verir.

(3) Kontrol zayıflığı olarak tanımlanan tespitler, bilgi sistemleri denetçisi tarafından denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklık yöneticilerine yazılıolarak iletilir. Bilgi sistemleri denetçisi böyle bir yazının denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklık yöneticilerine iletildiği ifadesine ve kontrol hedefleri bazında tespit ettiği kontrol zayıflıklarının sayısına raporunda yer verir.

(4) Bilgi sistemleri denetçisi, geçmiş dönemlerde tespit edilmiş ve bir önceki dönem raporunda halen giderilmediği ifade edilmiş olan tüm kontrol zayıflığı ve eksikliklerini raporunda değerlendirir. Bu kontrol zayıflığı ve eksikliklerinin son durumlarına, devam edip etmediklerine ve denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların taahhüt ettiği aksiyon planına uyumunailişkin açıklamalarına raporunda yer verir.

(5) Bilgi sistemleri denetçisi, denetimlerinde tespit ettiği bulguları bu Tebliğin 2 numaralı ekinde yer verilen yönteme göre kodlar.

(6) Bilgi sistemleri denetçisi, topladığı denetim kanıtlarına dayanarak sahtecilik, kanuna aykırı uygulamalar, sözleşme ihlali, suiistimal, çift kayıt sistemi veya mükerrer bilgi sistemleri gibi hallerden bir veya birkaçının bulunduğu kanaatine varırsa, bu hususlara raporunda yer verir. Bu hususlar ayrıca sorumlu bilgi sistemleri başdenetçisi tarafından yazılı olarak Kurul'a ivedilikle bildirilir.

Denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların görüşleri

MADDE 24 –(1) Bilgi sistemleri denetçisi, tespit edilen eksiklikler, varsa bunlara ilişkin olarak yapılması planlanan düzeltme çalışmaları ve bu çalışmaların olası sonuçları hakkında denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların görüşlerine raporunda yer verir.

(2) Bilgi sistemleri denetçisi, geçmiş dönemlerde tespit edilmiş ve bir önceki dönem raporunda halen giderilmediği ifade edilmiş kontrol zayıflığı ve eksikliklerine ilişkin denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklarıngörüşlerine ve denetlenenin söz konusu zayıflık ve eksikliğin giderilmesine ilişkin yaptığı çalışmalara raporunda yer verir.

(3) Bilgi sistemleri denetçisi, denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların görüş bildiremediği veya görüş bildirmeyi reddettiği durumlarda, nedenleriyle birlikte raporunda yer verir.

Tespitlerle ilgili sonuç değerlendirmesi

MADDE 25 –(1) Bilgi sistemleri denetçisi, denetim amaçları, denetim tespitleri ve varsa denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların görüşlerini yorumlayarakkendi çıkarımları ve görüşleri doğrultusunda değerlendirmelere raporunda yer verir. Bilgi sistemleri denetçisi, raporunda denetimde tespit edilen hususların nasıl anlaşılması gerektiği hakkında yorum yapar.

(2) Bilgi sistemleri denetçisi, denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklarıngörüşlerine katılmadığı veya planlanan düzeltme çalışmalarının uygun olmadığını düşündüğü takdirde buna sonuç değerlendirmesinde ayrıca yer verir. Bilgi sistemleri denetçisi, denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların görüşlerini haklı bulması halinde, raporda ilgili düzeltmeleri yapar.

(3) Herhangi bir kontrol zayıflığının ve eksikliğinin düzeltildiğine dair bir beyanın rapor tarihinden önce denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklık tarafından bilgisistemleri denetçisine ulaştırılması durumunda, tespit edilen her bir husus için birer defaya mahsus olmak koşuluyla, bilgi sistemleri denetçisi denetlenenin beyanını doğrulamak için bu tespitin son durumunu tahlil eder, kontrol zayıflığının ve eksikliğinin ortadan kalktığı kanaatine ulaşırsa, düzeltme yapıldığı bilgisine raporun tespite ilişkin sonuç değerlendirmesi bölümünde yer verir.

(4) Bilgi sistemleri denetçisi, geçmiş dönemlerde tespit edilmiş ve bir önceki dönem raporunda halen giderilmediği ifade edilmiş olan kontrol zayıflığı ve eksikliğine ilişkin tespitlere ait sonuç değerlendirmesi bölümünde konunun çözümüne ilişkin denetlenen tarafından aksiyon planına uyumla birlikte, zayıflık ve eksikliğin devam durumunu;

a) devam etmektedir,

b) kısmen düzeltilmiştir veya

c) düzeltilmiştir,

şeklinde raporunda ifade eder.

Bilgi sistemleri bağımsız denetim raporu

MADDE 26 –(1) Bilgi sistemleri bağımsız denetim raporu, bilgi sistemleri denetçisinin denetlediği bilgi sistemleri hakkında oluşturduğu görüşünü içerir.

(2) Denetim görüşünde bilgi sistemleri ile bu sistem üzerindeki kontrollerin bütününün etkin, yeterli ve uyumlu olup olmadığı hususuna açıkça yer verilir. Bilgi sistemleri denetçisi bu hususdaki kanaatini BSY Tebliği çerçevesinde oluşturur.

Bilgi sistemleri bağımsız denetim görüşünün oluşturulması

MADDE 27 –(1) Bilgi sistemleri bağımsız denetim raporunu imzalamaya yetkili kişiler, yapılan denetim sonucunda herhangi bir önemli kontrol eksikliğinin bulunmaması ve denetim kapsamında herhangi bir kısıtlama ya da engelleme ile karşılaşılmaması durumunda, Tebliğin 3 numaralı ekinde yer alan örneğe uygun olarak olumlu görüş bildirirler.

(2) Denetim raporunu imzalamaya yetkili kişiler;

a) Yapılan denetim sonucunda en az bir önemli kontrol eksikliğiyle karşılaşmalarına rağmen, bu eksikliklerin denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklar bilgi sistemlerininbütününü veya büyük bir kısmını etkilemediğini düşünmeleri,

b) Görüş bildirmekten kaçınmayı gerektirecek önemde olmamakla birlikte, denetim faaliyetlerini sınırlayan herhangi bir hususun varlığı veya yeni tesis edilmiş bir sistem hakkında yeterince bilgi edinememeleri veya

c) Denetim görüşünün oluşturulması için yeterli ve uygun denetim kanıtının elde edilememesi, durumlarında bu Tebliğin 4 numaralı ekinde yer alan örneğe uygun olarak şartlı görüş bildirirler.

(3) Denetim raporunu imzalamaya yetkili kişiler, yapılan denetim sonucunda rastlanılan önemli kontrol eksikliklerinin tek başlarına veya beraber değerlendirildiklerinde,

a) Denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların bilgi sistemlerinin bütününü veya büyük bir kısmını etkilediğine ilişkin kanaat edinmeleri veya

b) Yönetim beyanı ile bilgi sistemleri denetçisinin denetlen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklar bünyesinde gerçekleştirdiği denetim sonrasında önemli bir kontrol eksikliğinin bütün önemli taraflarıyla eksik veya yanlış aktarılmasından kaynaklanan bir farklılık bulunması

durumlarında, bu Tebliğin 5 numaralı ekinde yer alan örneğe uygun olarak olumsuz görüş bildirirler.

(4) Denetim raporunu imzalamaya yetkili kişiler, denetim çalışmalarında karşılaşılan belirsizlik ve sınırlamaların görüş belirtilmesini engelleyecek derecede önemli olduğunu düşündükleri durumlarda, bilgi sistemleri hakkında görüş bildirmekten kaçınabilirler. Bu durumda bu Tebliğin 6 numaralı ekinde yer alan örneğe uygun olarak görüş bildirmekten kaçınılır. Görüş bildirmekten kaçınma durumunda düzenlenecek raporda, kaçınmaya yol açan nedenlere ilişkin denetçi görüşlerine yer verilmesi şarttır.

(5) BDS 705Bağımsız Denetçi Raporunda Olumlu Görüş Dışında Bir Görüş Verilmesi Standardı, bilgi sistemleri bağımsız denetim raporunda şartlı veya olumsuz görüş verilmesi ya da görüş bildirmekten kaçınılması durumlarının raporlanması bakımından kıyasen uygulanır.

Bilgi sistemleri bağımsız denetim raporlarının temel unsurları

MADDE 28 – (1) Bilgi sistemleri denetçisinin hazırlayacağı rapor aşağıdaki unsurları içerecek şekilde düzenlenir:

a) Başlık,

b) Raporun sunulduğu merci,

c) Giriş paragrafı,

ç) Denetim çalışmasına ilişkin bilgi,

d) Denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların bilgi sistemleri hakkında genel bilgi,

e) Denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların bilgi sistemlerine ilişkin iç kontrol ve iç denetim yapısına ilişkin genel değerlendirme,

f) Denetçi görüşü,

g) Kısaltmalar ve sözlük,

ğ) Ek veya dipnot dizini.

Bilgi sistemleri bağımsız denetim raporunun kesinleşmesi ve Kurul'a bildirimi

MADDE 29 – (1) Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların bilgi sistemleri bağımsız denetim raporu, sorumlu bilgi sistemleri başdenetçisi tarafından imzalandığında kesinleşir. Bilgi sistemleri bağımsız denetim raporu kesinleşme tarihini izleyen ilk işgünü mesai bitimine kadar denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların yönetim kurulu başkanlığına teslim edilir. Denetlenen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların yönetim kurulu başkanlığınca teslim alınan bilgi sistemleri raporu en geç 5 işgünü içerisinde raporun kabulüne yönelik yönetim kurulu kararıyla birlikte Kurul'a gönderilir.

(2) Bilgi sistemleri bağımsız denetim raporu, ilgili denetim döneminin bitimini izleyen 30 gün içinde tamamlanarak Kurul'a gönderilir. Bilgi sistemleri raporlarının son bildirim gününün resmi tatil gününe denk gelmesi halinde, resmi tatil gününü takip eden ilk iş günü, son bildirim tarihidir.

ALTINCI BÖLÜM

Yükümlülükler, Muafiyetler, Yürürlük ve Yürütme

Yükümlülük ve muafiyetler

MADDE 30 – (1) Borsa İstanbul A.Ş., İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş., Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş., borsalar ve piyasa işleticileri, teşkilatlanmış diğerpazar yerleri, merkezi takas kuruluşları, merkezi saklama kuruluşları ve veri depolama kuruluşları yılda bir kez bu Tebliğ uyarınca bilgi sistemleri bağımsız denetimi yaptırmak zorundadır. Bu Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların ilk bilgi sistemleri bağımsız denetimini bu Tebliğin yürürlüğe girdiği yıl için, izleyen bilgi sistemleri bağımsız denetimini ise bir öncekini izleyen yıl için yaptırmaları zorunludur.

(2) Kısmî ve Geniş Yetkili Aracı Kurumlar, asgari özsermaye yükümlülüğü 5 Milyon TL'den fazla olan portföy yönetim şirketlerinin 2 yılda bir kez bu Tebliğ uyarınca bilgi sistemleri bağımsız denetimi yaptırmak zorundadır. Bu Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların ilk bilgi sistemleri bağımsız denetimini bu Tebliğin yürürlüğünü izleyen ikinci yıl için, izleyen bilgi sistemleri bağımsız denetimini ise bir öncekini izleyen ikinci yıl için yaptırmaları zorunludur.

(3) Asgari özsermaye yükümlülüğü 5 Milyon TL ve az olan portföy yönetim şirketleri ve Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş. üç yılda bir kezbu Tebliğ uyarınca bilgi sistemleri bağımsız denetimi yaptırmak zorundadır. Bu Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların ilk bilgi sistemleri bağımsız denetimini bu Tebliğin yürürlüğünü izleyen üçüncü yıl için, izleyen bilgi sistemleri bağımsız denetimini ise bir öncekini izleyen üçüncü yıl için yaptırmaları zorunludur.

(4) Dar yetkili aracı kurumlar, halka açık ortaklıklar, kolektif yatırım kuruluşları, varlık kiralama şirketleri, emeklilik yatırım fonları, konut finansmanı fonları, varlık finansmanı fonları, ipotek finansmanı kuruluşları, bağımsız denetim, derecelendirme ve değerleme kuruluşları, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği ve Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği ve kuruluş vefaaliyet esasları Kurulca belirlenen diğer sermaye piyasası kurumları bu Tebliğ kapsamında periyodik olarak bilgi sistemleri bağımsız denetimi yaptırmak zorunda değildir.

(5) Kurul, birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarda belirlenen yükümlülük ve muafiyetleri kısmen veya tamamen kaldırmaya, bunların kapsam ve içeriğini Kurum, Kuruluş ve Ortaklıklar bazında değiştirmeye yetkilidir.

(6) **(Ek:RG-9/2/2020-31003)**İkinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen asgari özsermaye yükümlülük tutarları için, 2/7/2013 tarihli ve 28695 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Portföy Yönetim Şirketleri ve Bu Şirketlerin Faaliyetlerinei lişkin Esaslar Tebliği (III-55.1)'nin 28 ve 41

inci maddeleri kapsamında Kurulca yeniden değerleme kapsamında belirlenen ve ilan edilen tutarlar esas alınır.

Bu Tebliğde hüküm bulunmayan haller

MADDE 31 –(1) Bu Tebliğde hüküm bulunmayan hallerde BDS'ler ve mesleki en iyi uygulamalarda yer alan usul ve esaslar uygulanır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 (1) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından bankaların bilgi sistemleri ile bankacılık süreçlerinin denetimi ile yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşları, bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 60 gün içinde Kurula başvurmak kaydıyla sermaye piyasasında bilgi sistemleri bağımsız denetim yapma yetkisi olmaksızın Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların bilgi sistemleri bağımsız denetimini 1 yıl süreyle gerçekleştirmek üzere geçici olarak yetkilendirilebilir. Söz konusu bağımsız denetim kuruluşlarının sonraki yıllar için Kurul tarafından bu Tebliğ kapsamında yetkilendirilmeleri gerekmektedir.

(2) 20 nci madde ile getirilen bilgi sistemleri bağımsız denetim sözleşmesi imzalanmasına ilişkin 4 aylık sınırlama, ilk denetim dönemi için uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 32 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 33 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Sermaye Piyasası Kurulu yürütür.

Ekleri için tıklayınız.

	Tebliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
	Tarihi	**Sayısı**
	5/1/2018	30292
	Tebliğde Değişiklik Yapan Tebliğlerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin	
	Tarihi	**Sayısı**
1.	9/1/2020	31003
2.		
3.		